

i NATO deltager Danmark i atomplanlægningsgruppen, hvorom forsvarsministeren har udtalt:

»Gennem deltagelsen i denne gruppes arbejde har Danmark fået mulighed for at modtage meget væsentlige informationer om den nukleare planlægning, ligesom vi har fået mulighed for at være med til at drøfte principperne for den vestlige atomafskrækkelse.« (Folketingets forhandlinger 1983-84, sp. 1589).

Ad 3.

60ernes og 70ernes strategiske doktrin om »gensidig garanteret ødelæggelse« (terrorbalancen) står og falder med en kapacitet af andetslagsvåben, dvs. atomvåben, som er tilstrækkelig sikkert opbevarede til at kunne overleve et massivt angreb fra modparten, og som derefter kan sættes ind i et lige så massivt gengældelsesangreb. En sådan »sikker opbevaring« kan f.eks. være dybt i havene (på u-både), under jorden (i skjulte og hærdede siloer), i luften (på bombefly på vingerne) etc.

Hermed er samtidig sagt, hvordan »balancen« vil kunne tippes: den magt, som opnår evnen til at tilintetgøre modpartens andetslagsvåben i deres hidtil sikre gemmer, vil samtidig kunne forfalde til illusionen om at kunne blive sejrherre i en atomkrig, en atomkrig uden forudgående varsel, et atomart overraskelsesangreb, et førsteslag.

I løbet af 70erne har dramatiske teknologiske og konstruktionsmæssige forbedringer, som koncentrerer sig mere om fremføringssystemerne end om selve sprængladningerne, bidraget til at ændre de begrebsrammer, som atomkrig diskuteres i. De teknologiske ændringer har ændret baggrunden for den strategiske debat og forestillingerne om, hvad det er muligt at opnå.

Paul Joseph fremhæver tre nyskabelser som

særlig ildevarslende:

- for det første den større nøjagtighed i afleveringen af sprængladninger, som øger den offensive kapacitet;
- for det andet de i øjeblikket stærkt eftertragtede forbedringer i anti-u-bådskrigsførelsen (gigantiske sporingssystemer), som afgørende forstærker den defensive kapacitet;
- for det tredje de rumbaserede lasere, som vil kunne benyttes til at opbygge et antiballistisk forsvar, (som USA og USSR var enige om at forbyde med ABM-traktaten i 1972).

Den generelle betydning af disse tekniske ændringer har været at øge mulighederne for et førsteslag dels ved at få det til at synes sandsynligt, at den ene side vil kunne starte et angreb, der er tilstrækkelig effektivt og præcist til faktisk at udslette hele modstanderens gengældelsesstyrke, dels ved, at det forbedrede forsvar vil kunne mindske skaderne fra dem af fjendens missiler, som eventuelt måtte undslippe den første salve. Hvis begge sider opnår kapacitet til et førsteslag – eller hvis de bare gør det i topledernes hjerner – vil presset for at slå først i en krisesituation blive umådeligt. For konsekvensen af at vente på, at den anden side kommer først, vil være ødelæggelsen af ens eget samfund. »I stedet for, at hver side afskrækkes af anerkendelsen af, at den anden side ville ødelægge én selv, vil den ene af parterne være nødt til at slå først for at sikre sin egen overlevelse. I stedet for overlevelse gennem terrorbalance består det eneste håb om overlevelse herefter i at trykke på aftrækkeren først.« (Paul Joseph: »Fra MAD til NUTs. Den voksende fare for kernevåbenkrig« i *80ernes udfordring. En antologi om atomoprustningens logik og fredsbevægelsens politik, 1982*).